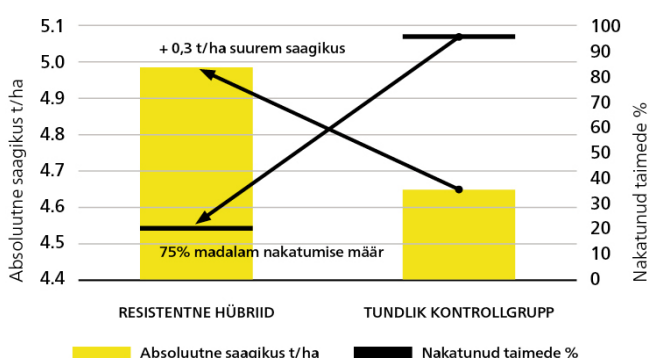


Me ei karda viirust!

Naeri kollaviirust (TuYV) peetakse viimasel ajal rapsikasvatuse ohuks number üks. Samas pole TuYV talirapsi kasvatajate jaoks uus nähtus.

Viirusega nakatumine võib taime kasvuperioodi jooksul koos muutuvate ilmastikutingimustega (nt 2020. aasta soe ja pikk sügis) taimede kasvu pidurdada ning põllukultuuride saagikust ja õlisisaldust langetada. Alltoodud diagrammilt nähtub, et viiruste suhtes resistentsed hübriidid on tundlikumatest hübriididest suurema saagikusega ja nakatuvad vähem. Resistentsed hübriidid on võimelised nakkuse intensiivsust aeglustama ning erinevalt mitteresistentsetest hübriididest ei ole viirus võimeline neis edasi arenema. Seetõttu ei muutu resistentsete hübriidide saagipotentsiaal isegi nakatumise korral. Lisaks ei hakka viirus põllul kiiresti levima.

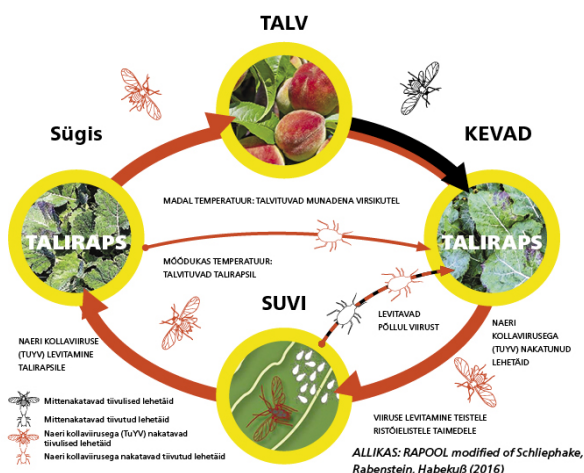
KOLME ASUKOHA KESKMINE SAAGIKUS 2017/2018
PRANTSUSMAAL



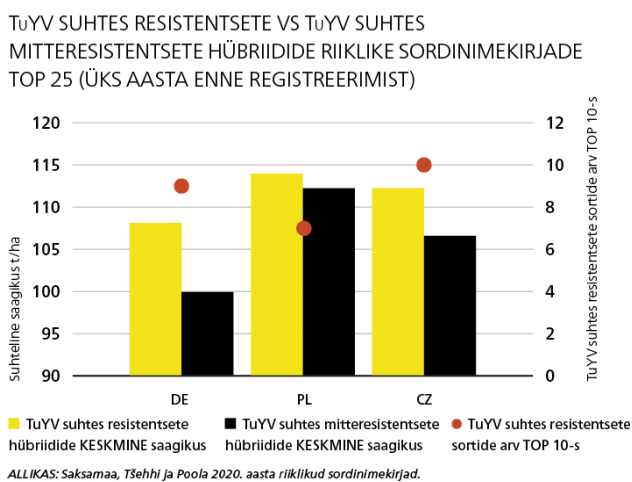
ALLIKAS: Comprendre la jaunisse du colza (TuYV) et le cycle infectieux; Terres Inovia & INRA 2019.

Taime nakatumisest naeri kollaviirusega annab märku leheservade punaseks muutumine, mis on põllul silmaga nähtav juba sügisel, aga ka kevadel (vt foto 1). Naeri kollaviiruse (TuYV) edasikandjad on lehetäid. Virusele viitavad sümptomid tekivad lehtedele tavaliselt novembri keskpaigast kuni veebruari lõpuni. Eelkirjeldatud sümptomid ei tähenda siiski tingimata viirusega nakatumist – need võivad tekkida näiteks ka toitainepuudusest või abiootilisest stressist. Kindla vastuse annab ainult laboris tehtav ELISA test. Varasemad uurimused (Schaardt 2006) on näidanud, et rapsi viirusnakkused pole uus nähtus ning neid on, rapsisaagile siiski olulist mõju avaldamata, viimastel aastatel sagedasti esinenud. Mõned tegurid (kliimamuutused, neonikotinoidsete taimekaitsevahendite keeld jne) on viimastel aastatel põhjustanud viiruste ja viirustega nakatumise sagenemist.

Me ei karda viirust!



Tänapäevastes tingimustes on viiruse vastu võitlemiseks ainult üks võimalus: vastupidavate ja haiguste suhtes resistentsete sortide kasutamine. RAPOOL tõi esimesed naeri kollaviiruse suhtes resistentsete sordid turule 2017. aastal ja sellest ajast peale on see omadus enamikul uutest RAPOOLi hübriididest. Taimekoolis (välitingimustes) puutuvad sordid kokku looduslike stressi tingimustega ja nende hulgast valitakse välja kõige tugevamad. See peegeldub ametlike sordikatsete tulemustes.



Saksamaal, Tšehhimaal ja Poolas 2020. aastal (aasta enne registreerimist) läbi viidud riiklike sordikatsete 25 parema sordi hulgas on näha naeri kollaviiruse (TuYV) suhtes resistentsete hübriidide ja tavapäraste hübriidide selge saagivahe. Lisaks on suur osa 2020. aastal Baltimaades registreeritud uutest RAPOOL I hübriididest, näiteks sordid DYNAMIC, DOMINATOR ja PRINCE, naeri kollaviiruse (TuYV) suhtes resistentsete. Fotol on näha katsete vasakpoolse ala tugev areng ning parempoolse ala normaalne areng sügisel.

Me ei karda viirust!



ALLIKAS: RAPOOLi katsepõld 2020. aastal.

RAPOOLi jaoks poleseeuus probleem, vaid jä releproovitud jatestitud sordiaretuse eesmärk. Ainult parimad ja tugevaimad sordid arenevad edasi ja suudavad end viirusnakkusest hoolimata sõltumatutes ametlikes testides tõestada. Esiletõusebkanari kollaviiruse (TuYV) suhtes resistentsete hübriidide suurem tootlikkus (vt foto 3). Suurema elujõulisuse tõttu sügisperioodil on hübriidid nii maa peal kui ka all (juurte areng) väga talvekindlad, põuakindlad ja väga hea N-efektiivsusega.

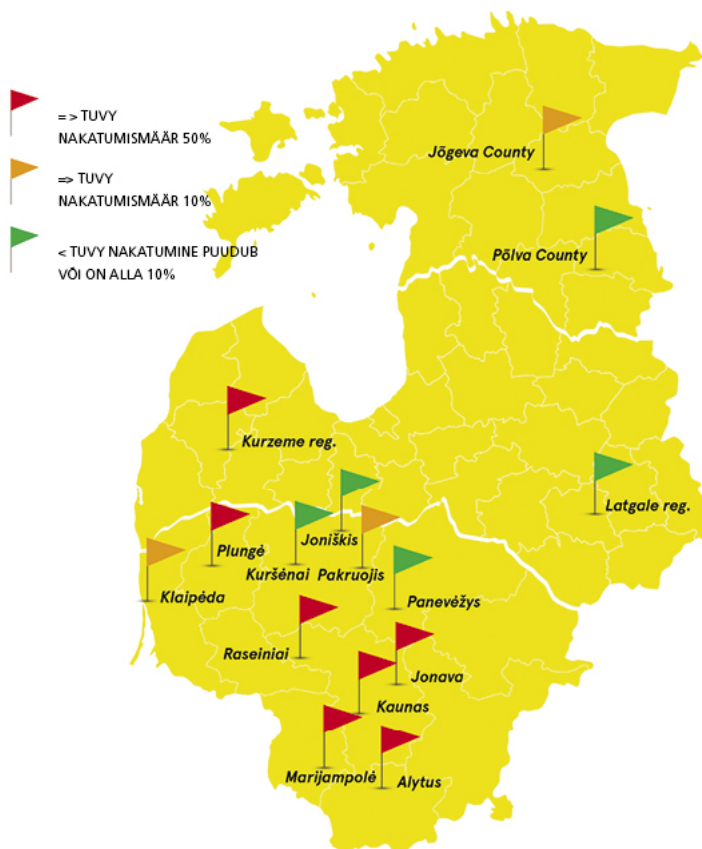
MKS ME SELLEST RÄÄGIME?

Taimede naeri kollaviirusega nakatumise hindamiseks Baltimaade põldudel viis RAPOOLi Balti esindus koos RAPOOL'i aretaja DSV-ga 2020. aasta sügisel läbi naeri kollaviiruse seire. Tulemused on näha allpool oleval kaardil (vt. kaart 1). Leedus on eriti selgelt näha, et kuni 90% talirapsist on nakatunud.

Kui lehetäidel esineb naeri kollaviirust (TuYV), võib eeldada, et 70% lehetäidest kannab viirust edasi. Sellise järelduseni on jõudnud nende Euroopa riikide teadlased, kus naeri kollaviiruse levik on juba laialdasemaks probleemiks muutunud. Uuringud näitavad, et viirus on saabunud Baltimaadesse ja jätkab levikut põhja poole, kus sügised on muutunud pikemaks ja soojemaks, nagu näiteks 2020. aastal.

Me ei karda viirust!

TALIRAPSI NAERI KOLLAVIIRUSEGA (TUVY) NAKATUMISE
NÄITAJAD BALTIMAADES 2020. AASTA SÜGISEL



ALLIKAS: RAPOOLi naeri kollaviiruse (TuYU) seire, sügis 2020.

RAPOOL on ette valmistunud naeri kollaviiruse levikuks!

Jeanne Geißler,
RAPOOLi rahvusvaheline tootejuht